

MARK & STALD

FAGLIGT TALT

AF ERIK ANDERSEN, KVÆGCHEF,
ØKOLOGIRÅDGIVNING DANMARK

FØRSTE SLÆT I HUS OG HVA' NU?

Siloer og markstakke er fyldte med første slæt græs. For nogen lidt sent; få fik det til den tid, de havde planlagt. Ikke mindst de høje temperaturer i slutningen af april satte voldsom turbo på græssets udvikling, og skridningen var fremskredet en del steder.

Nu gælder det om at få overblik over mængde og kvalitet. Ikke mindst for at kunne tage stilling til, om der skal høstes yderlig afgrøde pga. den verserende tørke, som har meldt sig tidligt i år. Andet slæt vil helt sikkert mange steder give mindre end forventet, også fordi første slæt mange steder har givet et pænt udbytte - det viser erfaringerne fra tidligere år med store første slæt høstet lidt sent.

Det er vigtigt at få overblik over, hvad du nu har på lager og vurdere andet-tredje slæt, selvom det er svært, for lige pludselig er det tiden at tage stilling til helsæd. Heldigvis for jer, der har majs, er den kommet rigtig godt fra start, men den udgør de fleste steder kun en mindre del af den samlede grovfoderforsyning.

Vent ikke med analyserne

Har du bestilt snitning med måleudstyr, er tallene jo klar, når stakken er lukket. Hvis ikke, er det ud med målebånd og tomstok for at beregne stakkenes indhold. Efter tre-fire ugers ensileringsstid kan man udtage analyse, og det SKAL gøres. Det duer ikke at vente med at analysere mellem en tredjedel og halvdelen af årets grovfoderhøst til efteråret; dertil er der alt for meget på spil i forhold til at disponere tilskudsfoeder og evt. yderlig høst af f.eks. helsæd, ribbehøst m.m. Det gælder om at have det samlede overblik løbende som grovfoderhøsten skrider frem.

Tag nu mineralanalysen med

Energi-, protein- og mineralindholdet er afgørende for de næste dispositioner, du skal tage omkring grovfoderhøsten. Er første slæt blevet lidt tungt fordøjeligt, er det med at være på dupperne resten af slættene i 2016. Mangler der protein, må du vurdere, om kløverudviklingen er god, eller om du skal dække ekstra af på indkøbt foder. Sommerferien nærmer sig, og sælgerne er begyndt og røre på sig. Det er godt at være forberedt. Tag mineralanalysen med. Den siger meget om, hvad jorden bidrager med, og giver derfor god information til gødningsplanen sammen med viden om dyrenes korrekte mineraldoforsyning.

“ Det er vigtigt at få overblik over, hvad du nu har på lager og vurdere andet-tredje slæt, selvom det er svært, for lige pludselig er det tiden at tage stilling til helsæd

En af de store velfærdsfordele ved sam- eller vekslingræsning er, at parasittrykket på arealet reduceres, da dyrene for det meste ikke deler parasitter. Foto: Karen Munk Nielsen

Effektiv naturpleje med flere dyr

Forskellige dyrearter kan med fordel afgræsse samme naturarealer - enten på samme tid eller efter hinanden. På den måde kan man øge foderudbyttet på arealet, få en mere effektiv naturpleje og give dyrene den føde, de fra naturens side foretrækker

SAMGRÆSNING AF MAJBRIK TERKELSEN

Det er højsæson for afgræsning, græsset gror det bedste, det har lært. Naturarealerne er ingen undtagelse, men det gælder både for uønskede og ønskede planter. Ved at lade flere dyrearter afgræsse samme naturareal opnås en mere effektiv udnyttelse af arealet. Især opvæksten af vedplanter kan bedre holdes nede ved brugen af flere dyrearter, og naturplejen bliver på denne måde udført mere effektivt.

- Den helt store gevinst ved at afgræsse med flere dyrearter er bedre naturpleje. Det handler om at lægge en afgræsningsstrategi, som tager hensyn til dyrenes velfærd, sikrer, at dyrene opnår et ordentligt udbytte af græsningsarealet, og at økonomien i naturplejen er god, herunder at kravene for at søge tilskud til afgræsning af naturplejeområdet er opfyldt og tilfalder dyreholderen, fortæller økologikonsulent Bjarne Hansen, Økologisk Landsforening, som er forfatteren bag folderen 'Naturpleje med samgræs-

ning'. Afgræsning med flere dyrearter kan foregå samtidig, kaldet samgræsning, eller i en rotation hvor dyrene kommer efter hinanden, kaldet vekslingræsning.

Køer før får

En af de store velfærdsfordele ved især vekslingræsning er, at parasittrykket på arealet reduceres, da dyrene for det meste ikke deler parasitter. Mange parasiters livscyklus vil gå i stå, hvis de optages af et dyr af en anden art end dens vært. Den optimale afgræsningsstrategi til at reducere parasittrykket på et areal er først at lade kreaturer afgræsse området og derefter lukke får på arealet. Er der mulighed for få heste til at afgræsse arealet, vil parasittrykket blive begrænset betydeligt.

En anden fordel ved at have kvæg før får, er deres måde at afgræsse på. Kreaturer river græsset af med tungen og græsser derfor ikke så dybt. Fårene æder gerne det korte græs som kvæget efterlader, og afgræsningen bliver på den måde mere effektiv og økonomisk.

Kend dyrets fødevalg

Overordnet set har de græssende dyr til hensigt at holde uønskede planter nede

og fremme de ønskede planters vækst på arealet. Får kan, fordi de græsser meget selektivt, bruges strategisk til dette, men de skal også benyttes varsomt omkring ønskede, følsomme planter. Plantediversiteten og hensynet til at bevare ønskede plantearter på arealet skal indgå i strategien når får indgår i naturpleje.

- Hvis får afgræsser et areal med den uønskede engbrandbæger i et tidligt tørt forår, så vil fårene æde de første skud af engbrandbæger, og på den måde reducere dens vækst. Får bør derimod ikke græsse på arealer med blomstrende orkideer, forklarer Bjarne Hansen.

Kend planterne

Vekslingræsning kan altså forbedre naturplejen, såfremt afgræsningen bliver gjort korrekt. Det kan være en fordel at få registreret plantearterne på arealet inden dyrene lukkes ud, så du kan lægge en plan for den optimale afgræsning, der både er til gavn for naturen og for dyrene.

Artiklen er led i projektet Demonstration af nye økologiske løsninger, der er støttet af Promilleafgiftsfonden for landbrug, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Miljø- og Fødevarerministeriet

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne